

Z á p i s

z 2. zasedání vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV,
konaného dne 28. února 1969 v Praze

=====

Přítomni : prof. Vl.Tardy, doc.J.Skalková, ing. A.Beháč, doc.
M.Cipro, čl.koresp. V.Chmelař, prof. A.Dostál,
doc.J.Fišer, prof.K.Galla, prof. F.Kyhlík, doc.J.
Ketádek, doc.B.Kujal, prof.J.Linhart, prof. F.
Malíř, dr. D.Tollingerová

Omluveni : prof.L.Dakoš, prof. B.Kolas, prof.J.Kotoč, dr. D.
Kováč, doc.M.Machač, prof. T.Pardel, akademik O.
Pavlík, prof. G.Pavlovič, doc.E.Stražár

Hosté: dr. Kalibán, prof.J.Novotný, dr. Vančurová, dr.
Exner, dr. Kulič, dr. Chaloupka

Zasedání vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV
zahájil a řídil jeho předseda prof. Vl.Tardy.

1) Projednání stanoviska k návrhu na řešení zásadních otázek
výchovy vědeckých pracovníků a systému vědeckých hodnotí
(prof.K.Galla, prof. Vl.Tardy, prof.F.Malíř)

Prof. Galla vysvětlil vznik dosavadního systému vědeckých
hodnotí a sdělil své stanovisko k některým návrhům na řešení
otázek systému vědecké výchovy a vědeckých hodnotí. Konstato-
val, že je třeba v zásadě změnit dosavadní formu vědecké vý-
chovy, která pro svůj školácký charakter je zastaralá. Před-
evším je třeba uvážit její zkvalitnění a zjednodušení celého
systému vědecké výchovy. Je nutné vzít v úvahu různé formy
postgraduálního studia směřující k specializaci podle oborů.
Z těchto hledisek je třeba promyslet i novou formu aspirantur,
která by při zjednodušení celého řízení zaručovala vysokou
kvalitu. Jazykové zkoušky aspirantů jsou zbytečné, poněvadž
znalost jazyků je předpokladem pro přijetí do aspirantury.
Místo zkoušek z marxismu-leninismu zavést kolokvium z filoso-
fických základů zvolené vědy. Závěrem prof. Galla konstatoval,
že je třeba vzít v úvahu i otázku finančního zhodnocení dosa-
žené vědecké hodnotí, která mnohdy byla i určitým stimulem pro
její získání. Proto pokládá za správné, aby vědecký pracovník
byl hodnocen za svou činnost a ne za dosaženou vědeckou hodnotí .

Dr. Chaloupka seznámil přítomné se stanoviskem Pedagogického
ústavu J.A.Komenského ČSAV k výchově vědeckých pracovníků a
systému vědeckých hodnotí.

Obsáhlý rozbor se týkal jak pracovních tak i organizač-
ních připomínek k dosavadní praxi výchovy vědeckých pracovníků
formou interních a externích aspirantur. Pokud se týká udělování

vědeckých hodností vyslovil se PÚ JAK ČSAV zá adně proti dosavadnímu označení kandidát věd v tom smyslu, že by na doktorát ("malý") udělovaný vysokou školou navazoval doktorát "velký" (místo hodností kandidát věd), za předpokladu zvýšené náročnosti a selektivnosti celého řízení. Udělování vědecko-pedagogických hodností, jak pokládá Pedagogický ústav, přísluší vysokým školám i Akademii, jak tomu nezřídka bývá i v zahraničí. Závěrem dr. Chaloupka podal návrh PÚ JAK ČSAV na jednotný systém pro vysoké školy i pro Akademii, při němž ani Akademie ani vysoké školy nebudou v postavení nerovnoprávném a jenž by měl tuto podobu:

Akademické hodnosti:	vědecké hodnosti:	vědecko-pedagogické a vědecko-badatelské hodnosti:
----------------------	-------------------	--

"malý" doktorát, inženýr,
magister farm. (udělují jen
vysoké školy)

doktor věd
(udělují vysoké
školy a Akademie)

docent a profesor,
(udělují vys.šk.
a ČSAV)

Prof. Tardy informoval o stanovisku Psychologického ústavu ČSAV. Psychologický ústav vyslovil pro zrušení nevhodného pojmenování kandidát věd, je však pro ponechání interní aspirantury. Formu externí aspirantury bude třeba uvážit. Důraz klade na zajištění postgraduálního studia s vědeckou specializací. Rovněž tak získání jazykových znalostí patří do postgraduálního studia a ne do aspirantury. Pokud se týká oprávnění udělovat hodnost docenta a profesora konstatoval prof. Tardy za svou osobu, že pokládá za správné, aby výhradní právo udělovat tyto hodnosti měly vysoké školy.

V diskusi, která se zaměřila zejména na požadavek zjednodušení a zkvalitnění systému vědecké výchovy při ponechání aspirantury, bylo poukázáno na příčiny dosavadního stavu, vedoucího k deformaci celého řízení vědecké výchovy.

Kolegium

- 1) doporučuje zajistit postgraduálním studiem vědeckou specializaci podle potřeb oborů;
- 2) souhlasí s formou interní aspirantury; místo externí aspirantury doporučuje uvážit takovou formu vzdělání, která by souvisela s potřebami pracoviště a sloužila k těsnějšímu sepětí absolventa s pracovištěm;
- 3) doporučuje zjednodušení systému vědecké výchovy;
- 4) doporučuje odstranit nevhodné pojmenování kandidát věd pro absolventa aspirantury;
- 5) ukládá sekretariátu kolegia zaslat stanovisko Pedagogického ústavu JAK ČSAV spolu s výpisem ze zápisu kolegia odboru vědecké výchovy ČSAV.

2) Hodnocení činnosti vědeckých pracovišť ČSAV za r. 1968
včetně zpráv o plnění úkolů státního plánu výzkumu (ředitelé
pracovišť ČSAV a koordinátoři)

Úvodem k projednávání zpráv státního plánu badatelského výzkumu prof. Tardy konstatoval, že během r. 1969 se bude kolegium hlouběji zabývat státním plánem na další léta a bude zároveň uvažovat o tématech, která jsou důležitá a budou řešena v dalších letech, a která budou ukončena. Doporučil, aby z tohoto hlediska byly předložené zprávy posuzovány.

Zprávy jednotlivých úkolů státního plánu badatelského výzkumu v pedagogice krátce doplnili jednotliví koordinátoři: prof. Novotný, doc. Kujal, prof. Hyhlík, doc. Kalibán. K poznámce koordinátora úkolu X-17-1, že nebyla dodána zpráva o úkolu X-17-1/6 "Základní teoretické problémy vzdělání učitelů", sdělil doc. Kotásek, že zprávu podal přímo odboru vědeckého plánu ČSAV.

Zprávu o plnění úkolů státního plánu badatelského výzkumu v psychologii krátce uvedl prof. Tardy a prof. Linhart. U úkolu X-18-4 "Základní problémy psychologie práce" upozornil prof. Tardy, že je třeba doplnit publikace.

Diskuse, která se k předloženým zprávám rozvinula se zaměřila zejména na otázky spolupráce mezi jednotlivými úkoly a dále se slovenskými pracovišti. Doporučeno, aby pozornost byla obrácena zejména na úkol X-17-1 "Základní teoretické a metodologické problémy komunistické výchovy", který po dochoďu prof. Váni nebyl zajištěn, a upozorněno na možnou spolupráci s úkolem X-17-3 "Základní teoretické a metodologické problémy výchovy a vzdělávání dospělých". Rovněž obhajoby ve státním plánu by se měly konat pokud možná za široké účasti pracovníků i z jiných ústavů. Dále bylo konstatováno, že za hlavní nedostatek je třeba pokládat, že se nepodařilo přelonat značnou vnitřní roztráštěnost a mnohotématicnost uvnitř jednotlivých úkolů. Závěrem diskuse doporučeno, aby při formulování úkolů státního plánu badatelského výzkumu na další léta byly brány v úvahu zejména ty skutečnosti, které v průběhu let znesnadňovaly práci na dosavadních úkolech, např. nedostatečné materiální a kádrové vybavení, roztráštěnost, mnohotématicnost atd.

Kolegium

vzalo se souhlasem na vědomí zprávy úkolů X-17-1 "Základní teoretické a metodologické problémy komunistické výchovy", X-17-2 "Zvyšování efektivnosti komunistické výchovy", X-17-3 "Základní teoretické a metodologické problémy výchovy a vzdělávání dospělých", X-17-4 "Dějiny školy a pedagogiky v ČSR", X-17-5 "Výchova mravně narušené a delinkventní mládeže", X-18-2 "Problémy psychologie učení a vývoje", X-18-4 "Základní problémy psychologie práce" s tím, že bude doplněna o publikační činnost a X-18-6 "Psychologie osobnosti".

Prof. Tardy a prof. Malíř krátce uvedli zprávy o činnosti ústavů Pedagogického a Psychologického za r. 1968. Shodně konstatovali, že prostorové vybavení obou ústavů je naprosto nedostatečné a brzdí práci obou ústavů. Nové přístroje k experimentálnímu výzkumu nemohou být umístěny a proto ani využívány.

Prof. Malíř dále sdělil, že ústav pokládá za nezbytné posílení oddělení pedagogické psychologie, a to tak, aby ještě v letošním roce byl Pedagogickému ústavu přidělen mimořádně a jednorázově mzdový fond pro přijetí 4 pracovníků (2 vědeckých a 2 technických asistentů) a požádal kolegium o podpoření této žádosti. Dr. Chaloupka seznámil kolegium s předběžným rámcovým projektem 6. oddělení Pedagogického ústavu JAK ČSAV teorie literární a estetické výchovy.

V diskusi vysloven požadavek, aby se kolegium znovu obrátilo přípisem na hlavního vědeckého sekretáře ČSAV se žádostí o řešení neúnosné prostorové situace obou ústavů. K navrhovanému novému oddělení PÚ JAK ČSAV bylo konstatováno, že je třeba, aby ústav dále domýšlel svou koncepci a jádro své činnosti z hlediska rozvoje pedagogické vědy a zaměřoval se k skutečně centrální problematice. Rovněž tak bude třeba, aby ústav zajistil spolupráci tohoto oddělení s katedrou knihovnictví a vědeckých informací.

Prof. Malíř sdělil, že ústav pracuje na koncepci plánu činnosti ústavu od r. 1971 a že bude usilovat, aby podstatná část činnosti ústavu byla zaměřena na základní otázky. Tuto koncepci předloží ústav ve vhodnou dobu k posouzení kolegiu. Rovněž spolupráci oddělení teorie literární a estetické výchovy s ostatními pracovišti, která se touto problematikou zabývají, ústav zajistí.

Kolegium

1) vzalo se souhlasem na vědomí zprávy o činnosti Pedagogického ústavu J.A. Komenského ČSAV a Psychologického ústavu ČSAV za r. 1968;

2) ukládá předsedovi kolegia a) požádat přípisem hlavního vědeckého sekretáře o řešení prostorové situace obou ústavů Pedagogického a Psychologického;

b) požádat hlavního vědeckého sekretáře ČSAV o přidělení mzdového fondu pro přijetí 4 pracovníků pro oddělení pedagogické psychologie Pedagogického ústavu JAK ČSAV.

3) Projednání anotací o dosažených výsledcích výzkumné činnosti vědeckých pracovišť ČSAV, které mohou být publikovány v "Přehledu" (ředitelé pracovišť)

Prof. Tardy sdělil, že Psychologický ústav nenavrhuje zařazení anotací do "Přehledu". Prof. Malíř předložil 4 témata anotací.

Kolegium

vzalo na vědomí sdělení ředitelů obou ústavů a schválilo anotace předložené Pedagogickým ústavem JAK ČSAV.

4) Kontrola zápisu

K bodu 5) ad 4) změna: Kolegium vyslovilo souhlas se zřízením oddělení teorie literární a estetické výchovy Pedagogického ústavu JAK ČSAV.

5) Zprávy z Přípravné komise ČAV a presidia ČSAV

Dr. Michalička informoval o některých usneseních Přípravné komise ČAV z II. a III. zasedání. K 50. zasedání presidia ČSAV sdělil, že se usnesení tohoto zasedání netýkají přímo našeho kolegia.

Přípravná komise ČAV na svém II. a III. zasedání projednala:

1) Návrh na vydávání oborových encyklopedií.

V té souvislosti konstatovalo kolegium, že plánované encyklopedie se nijak nepřekrývají s připravovaným Psychologickým slovníkem.

2) Návrh na jmenování kabinetu pro vydávání díla J.A. Komenského ČSAV a převedení pracovníků Ústavu pro jazyk český do tohoto kabinetu.

Externím vedoucím Kabinetu byl jmenován čl.koresp. J. Bělič.

3) Návrh osnovy zákona České národní rady o České akademii věd, předběžný návrh stanov ČSAV a úvahu o struktuře tříd ČAV a uložila předsedovi ČSAV akademiku F.Šormovi zaslat návrhy osnovy zákona o ČAV a stanov ČSAV, jakož i variantní návrh struktury tříd ČAV po úpravě podle připomínek presidia k posouzení členům ČSAV, vědeckým kolegiím ČSAV, pracovištím ČSAV, vědeckým společnostem při ČSAV a celoakademickým orgánům společenských organizací se lhůtou pro podání připomínek do 31.března 1969.

4) Návrh na uvolnění prof. dr. L.Bakoše CSc., z funkce předsedy vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV a na jmenování prof. Vl.Tardyho předsedou tohoto kolegia a jmenovala s účinností od 1.3. 1969 prof. dr. V.Tardyho předsedou vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV.

6) Různé

1) K přípisu akademik Katětova, který žádal kolegium o stanovisko k plánu výchovy vědeckých pracovníků na r. 1969 Pedagogického ústavu J.A.Komenského a Psychologického ústavu ČSAV, informoval dr. Michalička kolegium o situaci a sdělil za Pedagogický ústav, jakož i prof. Tardy za Psychologický ústav, že absolventi vědecké výchovy budou podle své kvalifikace umístěni.

Kolegium vzalo se souhlasem na vědomí.

2) Státní komise pro vědecké hodnosti sdělila, že Česká národní rada zřídila svým zákonem č. 2. ze dne 8.1.1969 Českou komisi pro vědecké hodnosti a obdobné opatření bylo učiněno ve Slovenské socialistické republice.

Kolegium vzalo na vědomí.

3) Doc.Skalková sdělila, že kolegium bylo požádáno přípisem akademika Filipa o vyjádření a eventuální připomínky ke koncepci základní školy vypracované Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze. Doc.Skalková navrhla, aby tato koncepce, nebo její některá podstatná část, byla předmětem jednání ve formě vědeckého semináře kolegia pedagogiky a psychologie, popř. i za účasti zástupců MŠ, a to v dubnu.

Výsledek diskuse by potom mohl být zaslán jako stanovisko kolegia.

Kolegium pověřilo doc. Skalkovou, aby projednala v pedagogické komisi přípravu semináře k problematice základního vzdělání a zaměřila ji na některé významné problémy.

4) Kolegium v slovílo jednomyslný souhlas s udělením vědecké hodnosti kandidáta pedagogických věd PhDr. Adolfu Vinšálkovi, pracovníku Pedagogické fakulty v Plzni a Věře Linhartové, pracovníci Pedagogické fakulty UK v Praze na základě obhájených kandidátských disertací dne 28. 2. 1969.

5) Ediční záležitosti byly pro nedostatek času odloženy na příští zasedání kolegia.

6) Příští zasedání kolegia bude dne 28. března 1969.

Zapsala : Šimová

Prof. Vl. Tardy v.r.
předseda vědeckého kolegia pedagogiky
a psychologie CSAV